

Branje in zgodnji razvoj jezika

Arhitektura možganov

Volumen možganov dvoletnika znaša 80% odraslega in ima 50% več sinaps. To, kar je takrat zgrajeno, vpliva na vse poznejše učenje.

Čustvena varnost

Skupno branje pomirja, gradi vez med skrbnikom in otrokom ter stabilizira živčni sistem dojenčka.

Jezikovne kompetence

Bogato jezikovno okolje v prvih treh letih napove velikost besednega zaklada, slovnično znanje in šolski uspeh.

Vrata v branje za vse življenje

Otrok, ki mu beremo od rojstva, bo bolj verjetno bral kot odrasel - to pa napoveduje empatijo, zdravje in učne dosežke.

Prva leta življenja so kritično obdobje za razvoj možganov.

Branje je biološka potreba, ne razkošje.

Jezik kot temelj branja

Branje → jezik

Branje dojenčku in malčku:

- krepi besedni zaklad
- razvija slovnične strukture
- uvaja v pisni jezik (drugačen od pogovornega)
- gradi pripovedne sheme
- razvija pozornost in poslušanje

Jezik → branje

Otroci s šibko zgodnjo jezikovno podlago:

- težje usvojijo fonološko zavedanje
- imajo težave z razumevanjem prebranega
- počasneje napredujejo v šoli
- razvijejo manjšo motivacijo za branje

Kako brati?

Knjiga mora biti zanimiva tudi nam odraslim, sicer branje ne deluje!

Beremo počasi. Nič hudega ni, če se pri branju motimo ali ustavljamo!

Beremo z naravnim glasom. Dialoge lahko odigramo z različnimi glasovi, da je bolj zabavno.

Skupaj usmerimo pozornost na vsebino in ilustracije. Otroci pri branju sodelujejo in sprašujejo, mi jim na vprašanja odgovarjamo, in obratno.

Pomembno je vedeti, da ni nujno brati veliko – pomembna sta predvsem pogovor in vzajemnost. **Že deset minut branja na dan je veliko!**

Branje z najmlajšimi

knjige, ki vsebujejo preproste ilustracije, kontrastne barve in preprosto besedilo.

iz trpežnih materialov, kot so karton ali tkanina, saj jih bodo malčki pogosto prijemale in prelistavali sami

Z interaktivnimi elementi, kot so zavihki, teksture in zvočne funkcije

Kaj brati?

Nekaj naborov knjig, primernih za predšolske otroke

Zlata hruška!

Bralna značka

Ciciklub

Povezave

<https://www.mklj.si/pionirska/zlate-hruske/>

<https://www.bralnaznacka.si/assets/Uploads/knjige-za-PBZ-do-2015-.pdf>

<https://www.ciciklub.si/kategorija/1020/0-3-let>

Pobude za skupno branje v Sloveniji

- Pravljične urice – redna pripovedovanja zgodb za otroke (3+ let), ki jih prirejajo skoraj vse splošne knjižnice po Sloveniji.
- Ciciuhec, beremo z malčki – program družinskega branja s predšolskimi otroki (od 1. do 6. leta), ki poteka v vrtcih v Ljubljani in okolici.
- Pri projektu Ciciuhec so pripravili tudi seznam knjig, primernih za predšolske otroke:
- Bralna značka – najbolj prepoznavna bralna pobuda, ki otroke spremlja skozi predšolska in šolska leta.
- Nacionalni mesec skupnega branja in akcija »Beremo skupaj« – vseslovenski dogodki, namenjeni vsem starostim.
- Nacionalni dan branja

<https://www.mklj.si/otroci/ciciuhec/>

<https://www.mklj.si/otroci/ciciuhec/druzinsko-branje/>

<https://www.bralnaznacka.si/sl/>

<https://nmsb.pismen.si/>

<https://nijz.si/nijz/nacionalni-dan-branja-2026/>